

OULUN SYYTTÄJÄNVIRASTO

HAASTEHAKEMUS

Liite 2

PL 225

90101 Oulu

Puhelin 029 562 9000 Fax 029 562 9001

13.10.2017

Asianro

R 17/1951

Lapin käräjäoikeus

(Dno R 17/983)

Syyttäjä

Katri Junnikkala-Heikkinen
Kihlakunnansyyttäjä

Vastaajat

ERKKILÄ AKSELI	1
FAGERHOLM RAILI MARKETTA	1
HOLCK EINO OLAVI	1
JUNNOLA VELI-MATTI	1
KANTOLA MARJA SUSANNA	1
KINNUNEN LEENA ANNELI	1
KORVA MERJA ANNELI	1
KURULA TIMO MARKO TAPIO	1
KUUSELA MIKA PETTERI	1
KYRÖ REIJO ALBERT	1
MAUNULA AKI AULIS	1
MOLKOSELKÄ VILHO FREDRIK	1
MÄKINEN ANSSI TAPIO	1
MÄKITALO MARKKU AUKUSTI	1
MÄNTYMAA VUOKKO MARKETTA	1
NEVALAINEN PAULA HANNELE	1
NIKKA MILJA MARJATTA	1
NIVA JUKKA MIKAEL	1
PAKSU JANNE MARKUS TAPIO	1
PATAKANGAS TORSTI MARTTI A	1
RANTAJÄÄSKÖ JOUKO TAPANI	1
SAARELA MIKKO JUHANI	1
SALMI JUKKA ANTERO	1
SALONEN TARMO JUHANI	1
SIITONEN VEIKKO EERO	1
SIMILÄ RISTO TAPANI	1
TASKILA MAURI EUGEN	1
VIRIKKO SAANAREETTA HELENA	2

Syytekohdissa

Asianomistajat

KITTILÄN KUNTA	1,2
MÄKELÄ ANNA-MARJAANA	1,2

SYYTE

Vaadin vastaajille rangaistusta seuraavista rikoksista:

1. TÖRKEÄ VIRKA-ASEMAN VÄÄRINKÄYTTÄMINEN

(2400/R/0000388/14)

Rikoslaki 40 luku 8 §

Kuntalaki 25 § 2 ja 56 § 1 (365/1995)

Hallintolaki 34 § 1 ja 42 §

Perustuslaki 2 § 3, 118 § 1

Yleissopimus 158, joka koskee työnantajan toimesta tapahtuvaa palvelussuhteen päättämistä (SopS 114/1992) 4 art

5.5.2014 - 16.3.2015 KITTILÄ

Teonkuvaus

Kittilän kunnan kunnanvaltuuston jäsenet ja varajäsenet Mäkitalo, Erkkilä, Paksu, Fagerholm, Holck, Junnola, Kantola, Korva, Kurula, Kuusela, Kyrö, Maunula, Molkoselkä, Mäkinen, Mäntymaa, Nevalainen, Nikka, Niva, Patakangas, Rantajääskö, Saarela, Salmi, Salonen, Siitonen, Similä, Taskila sekä tilapäisen valiokunnan jäsenet puheenjohtaja Junnola, Kantola, Patakangas, Molkoselkä, Nikka ovat tahallaan aiheuttaakseen kunnanjohtaja Anna Mäkelälle ja Kittilän kunnalle haittaa tai vahinkoa rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin perustuslain, kuntalain, hallintolain sekä ILO:n yleissopimuksen säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa huolehtia asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä, selvitysten kirjaamisesta sekä Mäkelän kuulemisesta osallistuessaan kunnanjohtaja Anna Mäkelän irtisanomiseen johtaneeseen päätöksentekoon tai sen valmisteluun sekä käyttäessään julkista valtaa Mäkelän irtisanomista koskevan päätöksen täytäntöönpanossa seuraavalla tavalla:

Tilapäisen valiokunnan jäsenet ovat osallistuneet Anna Mäkelän irtisanomista koskevan päätöksenteon valmisteluun ja kunnanvaltuuston jäsenet ja varajäsenet ovat puolestaan osallistuneet kunnanjohtaja Anna Mäkelän irtisanomista koskevaan päätöksentekoon.

Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat käyttäneet julkista valtaa virkatehtävissään päättäessään Mäkelän irtisanomista koskevan kunnanvaltuuston 17.11.2014 § 59 lainvastaisen päätöksen täytäntöönpanosta.

Edellä tarkoitetun irtisanomispäätöksen käsittelystä hallintotuomioistuimissa on aiheutunut Kittilän kunnalle yli 8000 euron suuruinen vanhingonkorvausvelvollisuus.

A) Tilapäisen valiokunnan jäsenet Junnola, Patakangas, Kantola, Nikka ja Molkoselkä

- eivät ole kuntalain 25 §:n mukaisesti ilmoittaneet Mäkelälle kaikkia niitä seikkoja, joihin luottamuksen menetys perustuu eivätkä varanneet tilaisuutta antaa selitystä kaikista niistä selvityksistä (tilapäisen valiokunnan raportin liitteet 15-28), jotka ovat hallintolain 34 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla saattaneet vaikuttaa asian ratkaisuun.

- Tilapäisen valiokunnan raportin liitteenä 5 on kuulemisasiakirjaksi otsikoitu asiakirja, jonka mukaan valiokunta on kuullut kuutta henkilöä. Kuulemisia ei ole kirjattu eikä dokumentoitu hallintolain 42 §:n edellyttämällä tavalla. Asiakirjasta ei myöskään ilmene, ketä puolueryhmän edustajia asiassa on kuultu. Tilapäisen valiokunnan jäsenet ja varajäsenet eivät ole tältäkkään osin varanneet Mäkelälle tilaisuutta tulla kuulluksi edellä mainittujen kuntalain ja hallintolain pykälien tarkoittamalla tavalla.

Virikko on tilapäisen valiokunnan sihteerinä laatinut ja tarkistanut tilapäisen valiokunnan kaksi alustavaa raporttia ja loppuraportin sekä kerännyt raportin liitteeksi aineistoa. Virikko on myös osallistunut lukuisiin valiokunnan kokouksiin etäyhteydellä. Virikko on liittännyt lopulliseen raporttiin kaikki sen liitteet 1-28 tietoisena siitä, että Mäkelää on kuultu ainoastaan alustavan raportin ensimmäisestä versiosta, joka on sisältänyt liitteet 1-14 ja tietoisena siitä, että raportin liitteenä 5 olevan kuulemisasiakirjan kuulemisia ei ole kirjattu eikä dokumentoitu yllä kerrotuin tavoin.

- Tilapäinen valiokunta ei ole huolehtinut myöskään kuntalain 25 §:n, Ilon yleissopimuksen 4 artiklan ja hallintolain 31 §:n edellyttämällä tavalla kunnanjohtajan irtisanomisperusteiden riittävästä, asianmukaisesta ja totuudenmukaisesta selvittämisestä eikä päätöksenteon tasapuolisesta turvaamisesta. Raportissa väitettyyn luottamuksen menettämiseen johtaneet syyt eivät ole olleet asiallisia, riittäviä eivätkä todellisia.

B) Kunnanvaltuuston jäsenet Mäkitalo, Erkkilä, Fagerholm, Holck, Kantola, Korva, Kurula, Kuusela, Kyrö, Maunula, Mäntymaa, Nevalainen, Nikka, Niva, Paksu, Rantajääskö, Saarela, Salmi, Salonen, Similä, Taskila ja varajäsen Mäkinen

- ovat päättäneet 17.11.2014 § 59 irtisanoa kunnanjohtaja Anna Mäkelän lainvastaisen tilapäisen valiokunnan raportin perusteella ja päättäneet panna päätöksen heti täytäntöön.

C) Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet Kurula, Maunula, Salonen, Holck, Korva, Kyrö, Nevalainen, Nikka, Similä, Taskila, Siitonen, Rantajääskö, Mäntymaa, Kantola ja Kinnunen ovat 24.11.2014 - 16.3.2015 kokouksissaan vastoin kuntalain 56 § 1 momentin säännöstä panneet täytäntöön virheellisessä järjestyksessä syntyneen ja muutenkin lainvastaisen Mäkelän irtisanomista koskevan kunnanvaltuuston 17.11.2014 § 59 tekemän päätöksen ja laiminlyöneet saattaa asian viipymättä valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

- Kunnanhallitus on 24.11.2014 § 481, 19.1.2015 § 28, 9.2.2015 § 34-35 ja 16.3.2015 § 77-78 päättänyt jättää käsittelemättä vt. kunnanjohtaja Mäkisen esityksen, jonka mukaan päätös kunnanjohtaja Mäkelän irtisanomisesta jätetään täytäntöönpanematta, koska päätös on

lainvastainen.

- Kunnanhallitus on 8.12.2014 § 492 hylännyt vt. kunnanjohtaja Mäkisen esityksen siitä, että hänet valtuutettaisiin hoitamaan kunnanjohtaja Mäkelän erottamisprosessiin liittyvät asiat laillisella tavalla. Sen sijaan kunnanhallitus on päättänyt valmistelematta ja perustelematta, että vt. kunnanjohtaja Esa Mäkinen on esteellinen erottamisprosessiin liittyvien asioiden käsittelyyn.

Virka-aseman väärinkäyttöä on pidettävä törkeänä, koska vastaajat ovat pyrkineet aiheuttamaan erityisen tuntuvaan haittaan tai vahinkoa erityisesti Mäkelälle, joka on tullut irtisanotuksi kunnanjohtajan virasta. Lisäksi rikos on tehty erityisen suunnitelmallisesti jatkamalla lainvastaista menettelyä lukuisista huomautuksista huolimatta ja häikäilemättömästi kostona Anna Mäkelän virkatoimen johdosta. Rikosta on myös kokonaisuutena arvostellen pidettävä törkeänä.

Riidattomat seikat

- Vastaajat ovat sekä tilapäisen valiokunnan jäsenenä että kunnanvaltuuston jäsenenä ja varajäsenenä rikoslain 40 luvun 11 §:n tarkoittamia julkista luottamustehtävää hoitavia henkilöitä, joihin sovelletaan 40 luvun 12 §:n mukaan rikoslain 40 luvun virkamiestä koskevia säännöksiä.

- Alkuperäistä allekirjoitettua valtuustoaloitetta tilapäisen valiokunnan perustamiseksi ei ole löytynyt Kittilän kunnan arkistosta.

- Valtuustoaloitteen liitteenä oleva nimilista on väärennetty, koska se on tehty kopiointi- tai tulostusmenetelmällä.

- Tilapäisen valiokunnan jäsenet Junnola, Kantola, Molkoselkä, Nikka ja Patakangas ovat vastanneet tilapäisen valiokunnan alustavien ja lopullisen raportin sisällöstä.

- Vastaajana olevat kunnanvaltuuston jäsenet ovat irtisanoneet Mäkelän kunnanjohtajan virasta 17.11.2014 § 59 pöytäkirjassa selostetulla tavalla.

- Päätökseksi tullut valtuutettu Kuuselan päätösesitys on pääosin Pertti Eilavaaran laatima.

- Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet Kurula, Maunula, Salonen, Holck, Korva, Kyrö, Nevalainen, Nikka, Similä, Taskila, Siitonen, Rantajääskö, Mäntymaa, Kantola ja Kinnunen ovat panneet täytäntöön Mäkelän irtisanomispäätöksen kunnanhallituksen pöytäkirjoihin ja liitteisiin kirjatulla tavalla 24.11.2014 § 481, 8.12.2014 § 492, 19.1.2015 § 28, 9.2.2015 § 34-35 ja 16.3.2015 § 77-78.

- Timo Kurula on saanut 8.12.2014 Kuntaliiton lakimieheltä Heikki Harjulalta sähköpostin, jossa todetaan, että kunnanhallituksen tulisi saattaa virheellisessä järjestyksessä syntynyt kunnanvaltuuston päätös 17.11.2014 uudelleen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi (liite 6.14. s.

4031-4032).

- Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on päätöksellään 4.2.2016 (liite 5.4. s. 3881-3890) todennut, että Mäkelän irtisanominen tapahtunut lainvastaisessa järjestyksessä.
- Korkein hallinto-oikeus päätöksellään 3.6.2016 (liite 5.6. s. 3903-3906) hylännyt Kittilän kunnan valituksen ja pysyttänyt Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen.
- Pohjois-Suomen hallinto-oikeus ja KHO ovat velvoittaneet Kittilän kunnan korvaamaan Mäkelän oikeudenkäyntikulut.

Kirjalliset todisteet

Teema: Vastajien tietoisuus menettelynsä lainvastaisuudesta, menettelyn suunnitelmallisuus ja häikäilemättömyys, valtuustoaloitteen liitteenä oleva nimilista on väärennetty

- Tilapäisen valiokunnan raportin liitteet 6 ja 8 koskien Inkeri Yrityksen suullista kuulemistä ja Anna Mäkelän eriävää mielipidettä (liite 4.4. s. 3670-3680 ja 3686-3698)
- Tilapäisen valiokunnan raportin liite 3 ja kunnavalvuoston pöytäkirjan 17.11.2104 § 59 liitteenä oleva Kuntaliitolta saatu prosessikaavio (liite 4.4. s. 3627 -3631)
- Valtuustoaloite tilapäisen valiokunnan perustamiseksi liitteineen (s. 3614-3615)
- Inkeri Yrityksen vastaesitys kunnanvaltuuston pöytäkirjassa 17.11.2014 § 59 s. 3163 -3164)

- Keskusrikospoliisin lausunto 20.10.2016 (liite 8.22 s. 4324-4325)

Teema: Mäkelän irtisanominen on kosto Mäkelän tekemästä tutkintapyyntöä

- Kunnanhallituksen pöytäkirja liitteineen 24.2.2014 § 68, josta ilmenee vastaajien kostomotiivi (liite 3.8 s. 2233-2255)
- Lapin kansan uutinen 25.2.2014 (liite 7.12 s. 4051-4052)
- Kunnanhallituksen puheenjohtajan Timo Kurulan tiedote tiedotusvälineille 3.4.2014 (liite 7.15 s. 4057)
- Kittilälehti 7.5.2014 (liite 7.19 s. 4073-4076)

Teema: Irtisanomisperusteet eivät ole asiallisia, riittäviä eivätkä todellisia

- Junnolan lähettämä sähköposti Virikolle s. 1465
- Tilapäisen valiokunnan raportin eri versiot liitteineen (liiteryhmä 4 s. 3557-3840) teonkuvauksen kohta 7); irtisanomisperusteet eivät ole olleet todellisia, asiallisia eivätkä totuudenmukaisia
- Pertti Eilavaaran laskuja Kittilän kunnalle (8.32 s. 4366- 4369)
- Timo Kurulan sähköposti 14.11.2014 Pertti Eilavaaralle, Eilavaaran vastauksena kirjoittama päätösesitys, joka osin identtinen Kuuselan esityksen kanssa, asiakirjavertailu Eilavaaran tekstin ja kunnanvaltuuston ja -hallituksen päätöksiensä kanssa (liite 8.33. s. 4463 - 4474)

Henkilötodistelu

Teema: Vastaajien tietoisuus menettelynsä lainvastaisuudesta, menettelyn suunnitelmallisuus ja häikäilemättömyys, valtuustoaloite on väärennetty, Mäkelän irtisanominen on kosto Mäkelän tekemästä tutkintapyynnöstä, Irtisanomisperusteet eivät ole asiallisia, riittäviä eivätkä todellisia

Asianomistaja Anna Mäkelän kuuleminen

Todistajat Helena Huikuri-Kujala, Lauri Kurula, Hille Kuusisto, Mikko Kärnä, Esa Mäkinen, Arto Sulonen, Inkeri Yritys

Teema: Kostomotiivi, tilapäisen valiokunnan toiminnan tarkoitushakuisuus, irtisanomisperusteet eivät ole asiallisia ja todellisia

- Todistajat Tuula Mertaniemi, Mauri Tammela

2. AVUNANTO TÖRKEÄÄN VIRKA-ASEMAN VÄÄRINKÄYTTÄMISEEN

(2400/R/0000388/14)

Rikoslaki 40 luku 8 § ja 5 luku 6 §

Kuntalaki 25 § 2 ja 56 § 1 (365/1995)

Hallintolaki 34 § 1 ja 42 §

Perustuslaki 2 § 3

30.5.2014 - 5.11.2014 KITTILÄ

Teonkuvaus

Virikko on toiminut tilapäisen valiokunnan sihteerinä. Sihteerin tehtäviin on työsopimuksen mukaan kuulunut valmistella loppuraportti yhteistyössä tilapäisen valiokunnan kanssa, huolehtia raportin puhtaaksikirjoittamisesta ja osallistua valiokunnan kokouksiin.

Virikko on edellä syytekohtassa 1. kerrotuin tavoin ennen rikosta ja sen aikana ainakin toimin tahallaan auttanut tilapäistä valiokuntaa tahallisessa törkeässä virka-aseman väärinkäyttämässä.

Riidattomat seikat

- Virikko on tullut tietoiseksi kirjaamisen puutteista kuulemisissa Anna Mäkelän 5.9.2014 vastineen (sivuilla 1489-1494) ja Inkeri Yrityksen 17.6.2014 toimittaman vastineen (sivuilla 1506-1510) perusteella.

- Virikko on kirjoittanut tilapäisen valiokunnan raportin tekstin osittain valiokunnalta saamien luonnosten pohjalta.

- Virikko on liittänyt raporttiin sen liitteet ja ehdottanut itse oikeuskirjallisuutta koskevien liitteiden lisäämistä, mikä käy ilmi Virikon Junnolalle lähettämästä sähköpostiviestistä 22.10.2014 s. 1477

Kirjalliset todisteet

Virikon tahallisuus ja tietoisuus kirjaamisen ja kuulemisen puutteista;

- Virikon Junnolalle lähettämä sähköpostiviesti 5.9.2014 s. 1467

- Virikon Junnolalle lähettämä sähköpostiviesti 28.10.2014 s. 1478
- Virikon Kuntaliiton lakimieheltä saama muistio 26.8.2009 s. 1481-1486

Henkilötodistelu Kuten syytekohta 1.

SYTTÄJÄN MUUT VAATIMUKSET

Todistelukustannusten korvaaminen syytekohtassa 1
Vastaajat on veloitettava yhteisvastuullisesti korvaamaan valtiolle todistelukustannukset (koskee myös syytekohtaa 2).
Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

LISÄTIETOJA

Seuraamuskannanotto

Muut vastaajat Virikkoa lukuun ottamatta on tuomittava ehdollisiin vankeusrangaistuksiin.

Virikko on tuomittava sakkorangaistukseen.

Allekirjoitus

Katri Junnikkala-Heikkinen
Kihlakunnansyyttäjä

Tiedoksiannettavat liitteet

- Vastuun kohdentamista koskeva taulukko

Luettelo haastehakemuksen yhteydessä tuomioistuimelle toimitetusta aineistosta

Esitutkintapöytäkirja 2400/R/388/14 (sisältää ilmoitukset 2400/R/293/14 ja 2400/R/68/15) KRP sekä lisätutkintapöytäkirjat 2400/R/388/14 Li 1 ja Li 2

Esitutkintapöytäkirja on asianosaisten tilattavissa Keskusrikospoliisin Oulun toimipisteestä, Rata-aukio 2, 90130 OULU, puh. 0295 485 003 tai 0295 485 057.

